

ILGAMETIS TARPTAUTINIS BESTSELERIS

JUDĖJIMAS

KŪRYBA

KALBA

VAIKŲ RAIDOS
SPECIALISTAI
REKOMENDUOJA:
**NEPAKEIČIAMAS
IDĖJŲ VADOVAS**

Nuo
**0 iki 10
metų!**

DIDŽIOJI VAIKŲ ŽAIDIMŲ IR DARBELIŲ KNYGA

DARBELIAI

MUZIKA

VAIKŲ ŠVENTĖS

GAMTA

OBUOLYS

Vokiška RAVENSBURGER
leidėjo kokybė!

DIDŽIOJI VAIKŲ ŽAIDIMŲ IR DARBELIŲ KNYGA

Nauja redakcija Bertrun Jeitner-Hartmann

Atskirų dalių autoriai:

Dr. Helga Braemer (Gamta ir daiktų pasaulis)

Renate Falk (Fiziniai pratimai ir judėjimas)

Kraft Geer (Meninė kūryba)

Edith Harries (Kalba)

Bertrun Jeitner-Hartmann (Darbeliai ir vaikų šventės)

Dorothee Kreusch-Jacob (Muzika)

Iliustravo Doris Rübel

Simbolių reikšmė

Simboliai apibūdina tam tikrus žaidimus ir užsiėmimus

Kalba

Fiziniai pratimai ir judėjimas

Muzika

Meninė kūryba

Gamta ir daiktų pasaulis

Darbeliai

Vaikų šventės

Skaičiai šalia simbolių nurodo rekomenduojamas vaikų amžiaus grupes: 0–3 metai, 3–5 metai, 5–7 metai, 7–10 metų. Tačiau į amžiaus grupes atsižvelgti nebūtina, mes tik rekomenduojame. Vyresnieji vaikai dažnai mėgsta žaisti ir mažesniųjų žaidimus.

TURINYS

Žaidimų ir darbėlių pasiūlymai

Vienam vaikui

Vaikų grupei

Namų ruošos metu

Pavasari

Vasarą

Rudenį

Žiemą

Žaidimai belaukiant

Laikui prastumti (kelionėje, laukiamajame)

Kai vaikai turi būti ramūs

Kai vaikams galima šėlti

Sergančiam, lovoje gulnčiam vaikui

Susikaupimui ugdyti

Sugebėjimui bendrauti ir socialinei

elgsenai ugdyti

Mąstymui lavinti

Pasitikėjimui savimi stiprinti

Jeigu turite labai daug laiko

Nuo 0 iki 3 metų

Kalba

Gimnastika ir judėjimas

Muzika

Meninė kūryba

Gamta ir daiktų pasaulis

Vaikų šventės

Nuo 3 iki 5 metų

Kalba

Fiziniai pratimai ir judėjimas

Muzika

Meninė kūryba

Gamta ir daiktų pasaulis

Darbeliai

Vaikų šventės

6

Nuo 5 iki 7 metų

Kalba

Fiziniai pratimai ir judėjimas

Muzika

Meninė kūryba

Gamta ir daiktų pasaulis

Darbeliai

Vaikų šventės

Nuo 7 iki 10 metų

Kalba

Fiziniai pratimai ir judėjimas

Muzika

Meninė kūryba

Gamta ir daiktų pasaulis

Darbeliai

Vaikų šventės

Priedas

Vaiko amžiui tinkamas žaislas

Apie autorius

129

145

155

167

179

195

217

229

243

257

265

291

305

329

347

351

21

29

35

45

49

57

59

67

77

91

101

111

119

0-3

Kalba atveria vaikui pasaulį. Be kalbos būtų neįmanoma susisiekti, bendrauti. Kaip galėtume be kalbos kitam ką nors pasakyti, paklausti patarimo, įtikinti, išsakyti savo mintis ir jausmus? Kalba – tai daugiau nei žodžiai, kuriuos išmokome per savo gyvenimą, daugiau nei jų seka! Žinoma, svarbu žinoti daugybę žodžių ir nuolat išmokti vis naujų, ypač pirmaisiais gyvenimo metais. Kalba atspindi raidos procesą; ji turi savas taisykles, kurias vaikas iš pradžių suvokia nesąmoningai, ir tik vėliau, supratęs sąmoningai, nori išbandyti bei pritaikyti vartosenoje.

Galiausiai kalba yra kūrybos procesas, kuriame kaip bet kokios protinės veiklos sąlyga vienodai dalyvauja loginis mąstymas ir fantazija.

Garsai ir pirmieji žodžiai

Jau pirmosiomis gyvenimo dienomis vaikas išmoksta atskirti triukšmą, balso intonaciją ir artikuliuoti savo gimtosios kalbos garsus. Paskui jis ima tarti pirmuosius žodžius. Suaugusieji gali padėti kūdikiui mokytis kalbėti ramiai, aiškiai tardami žodžius, nors jis dar nieko nesupranta.

a o u ei i au m
puiku ačiū prašau eikš taip ne
mama tėtė senelis močiutė teta dėdė

Kalbėkite užbaigdami sakinius: Tai tavo lėkštė. Aš atnešiu pieno. Ar duosi man šaukštą? Obuolys labai skanus.

Tam tikrus garsų junginius žodžio pradžioje ar viduryje, ypač dviejų priebalsių, pavyzdžiui, kl, kn, gr, tr, daugeliui vaikų sunku ištarti. Ir čia padeda aiškus žodžio tarimas, raginant vaiką pakartoti. Jei tik pasitaiko proga, visuomet tikslinga pasipraktikuoti.

Garsų mėgdžiojimas. Tai yra garsų ir balsų pamėgdžiojimas arba suvokimo atvaizdavimas garsu. Viskas vyksta spontaniškai, ir vaikui labai patinka. Paraginkite vaiką garsiai pamėgdžioti gyvūnus, važiuokles, namų apyvokos reikmenis, vėją, vandenį, ratus, žingsnius, judesius.

Vaikų kalba vystosi labai skirtingai. Vienas vaikas išmoksta kalbėti anksti, kitas – vėlai; vienas nuo pat pradžių kalba aiškiai, kitas tik pamažu. Daugelis vaikų ilgą laiką beveik visiškai nekalba, o paskui vieną dieną visus aplinkinius nustebina ištisais sakiniais ir didele žodžių atsarga. Tad tėvams nereikėtų jaudintis, jeigu jų vaikas kalba kitaip arba mažiau, nei tokio pat amžiaus kaimynų vaikas. Tačiau atkreipkite dėmesį, kaip vaikas reaguoja į garsus. Ar jis užkalbintas atsako šypsena ir prasminiu veiksmu? Jeigu ne, kreipkitės į gydytoją, kad kuo anksčiau būtų galima pastebėti ir išgydyti klausos trūkumus.

Protiniam ir dvasiniam vaiko vystymuisi būtina nuo pat pradžių su juo kalbėtis. Pirštų, kutenimo ir jojimo ant kelių žaidimai dėl fizinio kontakto suteikia vaikui saugumo jausmą ir užtikrina Jūsų palankumą. Tokių žaidimų patrauklumas glūdi nuolatiname kar-tojime, kurį vaikas suvokia kaip patvirtinimą.

Žaidimai pirštais

Tai nykštys – slyvas purto jis.
Suskaičiavęs visas, namo neša jas.
Ir suvalgo šelmis tas visas visas slyvaites.

Vienas – puodynėj pienas.
Du – po padu.
Trys – pagirys.
Keturi – nieko neturi.
Penki – jie visi menki.
Šeši – kam tu barzdą peši?
Septyni – karklyne.
Aštuoni – pakluony.
Devyni – eglyne.
Dešimt – iš lizdziuko kiaušiniukų niekam neišimt.
Šaukščiukas, puodeliukas, samčiukas, duonos kampeliukas.

Eilėraštkai, sakomi kutenant vaiką

– Kur joji, Jonai?
– Į turgų.

0-3

- Ką pirkši?
- Dūdele.
- Padūduok!
- Nemoku.
- Gausi bizūno!
- Tir lir lir!

Čyrū čyrū,
Duok pipirų –
Kad neduosi –
Nečyruosiu.

Grūdu grūdu čiulkinėlį,
Bėgs pelytė vandenėlio.
Geležiniu tiltu.
Smėliu išpiltu.
(Vaikas sodinamas ant kelių ir jį „dziguojant“ dainuojama.)

Nerandu takelio.
Bijausi vilkelio.
(Sugniaužiami kumštukai ir vaikas „dreba“.)

Čia takelis, čia takelis,
O čia šaltinėlis.
(Vaikas lengvai pakutenamas liečiant jo krūtinę rankom.)

Jeigu vaikas užsigavo

Neverk, mano vaikuti,
Rytoj palis lietutis.
Poryt iškris sniegelis,
Ir neskaudės vaikeliui.

Mano maža katytė,
Jai skauda letenytė,
Atneš vaistų pelytė,
Ir neskaudės kojytė.

Jeigu vaikas nenori valgyti

Bim, bam, bitė, nenori košės katytė.
Tuoju atbėgs pelytė,
Suvalgys jos košytę.

Kai vakas žagsi

Atbėgs tuoju šuniukas,
Sulos penkis kartus,
Mažytis žagsuliukas
Įšoks tuoj pro vartus.

Eilėraštukai, sakomi vaikui jojant ant jūsų kelių

0–3

Opa, opa, raitelis,
Vos nuvirtęs, šaukia jis.
Kai į guolį įkrenta,
Varnos tuoj apkramto jį,
O į balą krisdamas,
Pliumpt padaro raitelis.
A, a opapa
Žirnis, riešutas, pupa.

Josim josim
Į turgelį
Pyragėlių pirkti.
Didelių negavau, o mažiukų nepirkau.

Bėga zuikis per kopūstus –
Šen žiūri, ten žiūri.
Pakudulkšt, pakudulkšt.
(Vaikas kilnojamas aukšty. O kai vaikas sėdi ant kelių, galva lengvai sukiojama į šonus.)

Vadinti daiktus tikraisiais vardais

Vaikas išmoksta savo gimtąją kalbą ją pamėgdžiodamas. Kokią žodžių atsargą turės trejų metų vaikas, priklausys nuo to, kiek ir ką su juo kalbėsite. Žmonės ir daiktai turi vardus. Žmonės ir daiktai turi savybes. Žmonės ir gyvūnai ką nors veikia – tokį atradimą vaikas padaro jau labai anksti, ir atitinkami su tuo susiję žodžiai įstringa atmintyje.

Žinoma, be šių žodžių jis išmoksta ir daugybę kitų: taip, ne, aukštai, žemai, lauke, su, pas, už, kur, dabar, tuoj. Plačiau apie tai – kitos amžiaus grupės žaidimų aprašymuose.

Pavadinimai

Papildykite žemiau pateiktas žodžių grupes, kol susidursite su dar vaiko nevertojamais, retesniais žodžiais. Kokius žodžius žino jūsų vaikas? Sugalvokite naujas žodžių eiles.

Mama, tėtis, Aleksas, Kotryna, senelis, močiutė...

Stalas, lova, kėdė, lempa, televizorius...

Pirštas, ranka, ausys, burna, nosis...

Marškiniai, kelnės, batai, kojinės, drabužiai...

Šuo, katė, pelė, karvė...

Pienas, košė, obuolys, duona, sviestas...

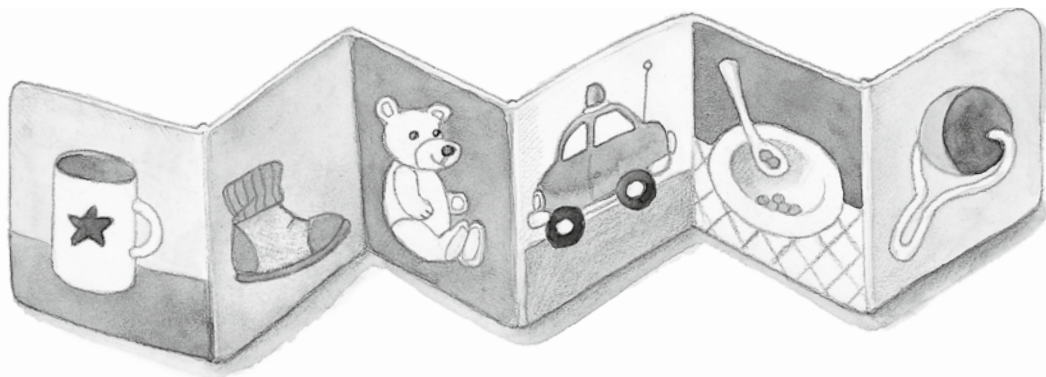
Automobilis, kamuolys, lėlė, meškiukas, knygelė su paveikslėliais...

Saulė, lietus, vėjas, šviesa...

0-3

Jau pirmaisiais gyvenimo metais vaikas pradeda vartyti iliustruotas ir sulankstomas knygeles bei katalogus. Tai, kas pavaizduota, jis suvokia kaip tikrų daiktų atvaizdus ir iškart gali juos įvardinti. Tai svarbus raidos žingsnis.

Knygelės su paveikslėliais. Pirmajam gimtadieniui padovanokite savo vaikui iliustruotą knygelę. Jau vienerių ar dvejų metų vaikams yra kartoninių iliustruotų, sulankstomų knygelėlių ir ant sienos kabinamų paveikslėlių. Pasikonsultuokite knygyne arba viešojoje bibliotekoje. Vaikams labai patinka vartyti iliustruotas knygeles.

Būdvardžiai. Pastebėsite, kad vaikas iki trejų metų žino ir vartoja palyginti nedaug būdvardžių. Pirmenybė teikiama daiktų pavadinimams. Bet tai nereiškia, kad vaikas būdvardžių nesuvokia. Kryptingos pratybės tokių metų vaikui netinka. Tačiau, jei dažnai vartosite būdvardžius, atkreipsite į juos vaiko dėmesį ir jo paklausinsite, Jūsų kūdikis greičiau įtrauks juos į savo žodyną. Paklauskite, kokia tavo suknelė, ar skani košytė ir kt.

Veiksmažodžiai. Veiksmus galima stebėti ir atlikti, todėl vaikas betarpiškai suvokia tokius žodžius, kurie yra iš jo gyvenimo sferos: valgyti, gerti, miegoti, važiuoti, šokinėti, kristi, verkti, juoktis, kosėti, atidaryti, apsirengti, uždengti...

Tai neturi vykti tylomis. Paaiškinkite jam, ką darote ir kodėl, kaip vadinasi daiktai, kuriuos tam naudojate. Apibūdindami tą patį veiksmą, vartokite kuo daugiau įvairių veiksmažodžių, pavyzdžiui: „Ar moki įjungti orkaitę? Tau reikia pasukti jungiklį. Aš tau parodysiu. Padarysime tai kartu. Mes atidarome dureles ir ištraukiame groteles. Ar gali palaikyti skardą? Aš statau ją ant grotelių, į patį vidurį. Na, štai, dabar šiek tiek stumtelk. Ačiū. Ar moki uždaryti orkaitės dureles?“

Leiskite vaikui stebėti ir atpasakoti, ką žmonės veikia degalinėje, parduotuvėje, statybos aikštelėje, gatvėje...

0–3

Pokalbiai

Vaikui jį supančio pasaulio daiktai atrodo gyvi. Jis kalbasi su jais. Kalbėkite ir jūs:

su stalu, į kurį jis atsitrenkė;
su šaukštu, nukritusiu ant grindų;
su lėle, kuri nenori valgyti;
su vabalu, ropojančiu jo rankute...

Pasikalbėkite su vaiku **tikru telefonu** (telefono aparatu, esančiu kitame kambaryje):

– Čia kalba mamytė, o kas ten? Tai tu. Kaip tau sekasi? Malonu girdėti. Ar ateisi manęs aplankyti? Puiku.

Arba žaisdami kalbėkitės vaikišku telefonu tame pačiame kambaryje. Tada galite pakeisti savo balsą ir suvaidinti ką nors kitą.

Išnaudokite situacijas. Kai vaikas kažką sau tyliai tauškia arba dainuoja išgalvotas dainas, kai jis be paliovos kartoja tuos pačius žodžius ir sakinius, vadinasi, jis pratinasi kalbėti. Ar pastebėjote, kokių daiktų ar įvykių jis tuo metu susižavėjęs? Pasirinkite temą ir pasišnekėkite su juo.

Žaidimas su lempa. Vaikas dešimt kartų paeiliui įjungia ir išjungia stalinę lempą. Kalbėkite su juo: „Štai. Taip, šviesa. Tu uždegei lempą. Nagi, išjunkime ją vėl. Išjunkime. Taip, ačiū. Dabar šviesa užgesinta, nes dar šviesu. Šviesu. Neliesk lemputės, ji karšta. Eikš, kartu pabandysime. Tai elektros lemputė. Ji karšta. Jauti, tau negalima jos paliesti. Karšta. Taip, karšta.“

Meškiukas serga. „Meškiukas serga. Argi tavo meškiukas susirgo? Tada paguldysime jį į lovą. Ar tu jį nurengsi? Iš pradžių švarke-lį... (drabužiai). Dabar guldysime jį į lovą. Jis karščiuoja. (Minkšta lova, šaltos kojos, karšta galva. Matuojama temperatūra, termometras). Jam reikia kompreso ir šildomosios pūslės (šaltas, šiltas, karštas vanduo, skepeta, rankšluostis). Paskambinsi gydytojui?“ Netrukus ateina „gydytojas“ (pasisveikinimas, apžiūrėjimas, kūno dalys). Ką sako gydytojas? (Citrinos sultys, sirupas nuo kosulio, tabletės). Jis išrašo receptą. „Meškiukui reikia pamiegoti. Užtraukime užuolaidas.“

Autobusas. Ne kas dieną tenka važiuoti autobusu, tačiau galbūt reikėtų taip suorganizuoti pasivaikščiojimą, kad vaikas pamatytų autobusą (tiesiog galima jo palaukti stotelėje).

Vaikas ir suaugusysis stebi gatvę (mašinas, garsus), kol atvažiuoja autobusas. Šis sustoja. Kas išlipa? (Vyras, moteris, berniukas, mergaitė, vaikiškas vežimėlis. Būti atidžiam, pagriebti, padėti nešti. Krepšys, skėtis, lagaminas, šuo). Ką daro autobuso vairuotojas? Dabar durys užsidaro. Autobuso žibintai blyksi. Netrukus jis pajuda.

Būkite kantrūs, nemanykite, jog Jūsų vaikas mažiau pažengęs į priekį, nei Jūsų pažįstamųjų. Pažangos prievara neišgausi; Jūs galite tik sukurti tam sąlygas. Svarbiausia – Jūsų ryšys su savo vaiku.

FIZINIAI PRATIMAI IR JUDĖJIMAS

0–3

Fiziniais pratimais užsiimama norint pašalinti laikysenos trūkumus ir užgrūdinti kūną. Tai yra būtina, tačiau mankštinimasis, turint tokį tikslą, primena pareigą ir nebeteikia vaikams džiaugsmo. Todėl visi tolesni fiziniai pratimai ir judėjimo patarimai bei pasiūlymai pateikiami šeimos žaidimų forma. Čia kūno grūdinimas – savaime suprantamas dalykas. Kasdien valandą laiko skirti fiziniams pratimams dažnai nepavyksta. Todėl išnaudokite visas situacijas, kuriose judėjimo ir žaidimų pasitaiko savaime.

Žindomų kūdikių žaidimai

Tokie žaidimai žaidžiami vystant arba maudant kūdikį, arba kai šis pats pradeda suvokti save ir savo artimuosius. Kūdikio pintinę arba lopšį pastatykite kambaryje taip, kad mažylis turėtų į visas puses sukioti galvą: į šviesą, garsą (triukšmą ir balsus), kvapus ir artimus žmones.

Jeigu Jūsų kūdikis guli lovelėje, stovinčioje prie sienos, virš jos pakabinkite kokį spalvingą daikčiuką. Tai skatins mažylį ir pasisukti į tą pusę, ir žiūrėti ne tik į atvirą erdvę ar kambario duris.

Švelniai paglostykite kūdikio rankytes ir pėdutes. Jis iškart pastvers Jūsų pirštus, ir tokie besikartojantys judesiai jam teiks daug džiaugsmo.

Ant nugarytės ar pilvuko gulintį kūdikį paraginkite paimti barškutį, spalvotą pliušinį žaisliuką arba Jūsų pirštą. Kartokite tokius čiupimo žaidimus, kai vaikas gali viena ranka pasiremti, o kita pačiuoti žaislą.

Kūdikiui ūgtelėjus, sulaukus nors keturių mėnesių, jau galima atlikti ir sudėtingesnius judesius.

Atsigulkite ant nugaros, savo kūdikį pilvuku pasiguldykite ant savęs. Laikydami vaiką prie krūtinės, už pažastelių kelkite jį aukštytyn. Toks „skraidymas“ mažyliams labai patinka; jie tuo mėgaujasi iki septinto gyvenimo mėnesio. Tik atsargiai: audringai „skraidindami“ neišmeskite vaiko aukštytyn, nes taip galite jį sužeisti.

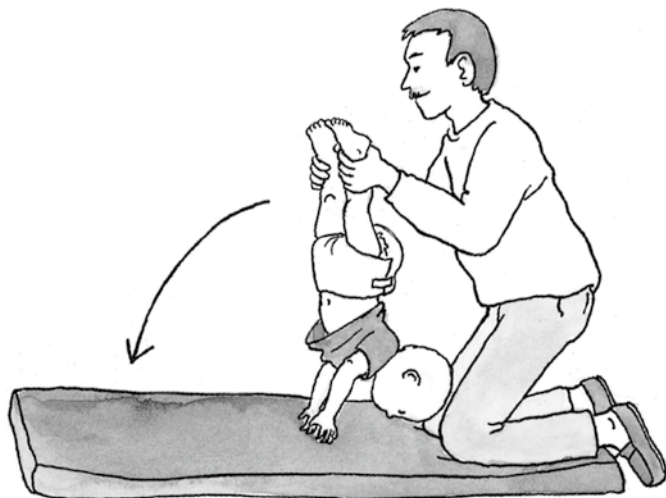

0-3

Paguldykite kūdikį ant nugarytės. Jis pagriebia Jūsų nykštį ir palengva mėgina atsistėti. Po to jį vėl paguldykite ant nugaros, švelniai apimdami mažyčius riešus.

Paguldykite kūdikį ant minkšto pagrindo. Suimkite jo kojytes aukščiau pėdų kulksnelių ir lėtai traukite aukštyn, kol kūdikis žemyn galva pakibs ore. Kūdikiui atlošus galvytę, atsargiai pilvuku nuleiskite jį žemyn, galima ir nugara arba aukštiełninką.

Atradimų kelionės (lytėjimas ir tyrinėjimas)

Sulaukęs pusės metų vaikas pradeda pats atrasti aplinką. Jis rėplioja, šliaužioja po butą ir viską čiupinėja. Padėkite jam susiorientuoti. Pasislėpkite, iš pradžių akivaizdžiai, už durų, už vaiko lovelės, ir tyliai kvieskite vaiką. Jis ieškos Jūsų šliaužiodamas visomis keturiomis, kol galiausiai suras. Vėliau keiskitės vaidmenimis arba slėpynių žaiskite visa šeima. Ropotojas greitai suvokia, jog gali apversti kaladėlių bokštą. Pastatykite bokštą ir parodykite jį kūdikiui. Tada šiek tiek toliau ant grindų paguldykite vaiką ir paraginkite jį rėplioti statinio link. Prišliaužęs statinį, mažylis, švytėdamas iš džiaugsmo, kaipmat jį sugriaus.

Dabar Jūsų vaikas bandys vienas užsiropšti ant lovos, kušetės arba sofos, taip pat ir nultipti. Padėkite jam, ypač nultipti. Pamokytas mažylis užsilips ant lovos briaunos, iš pradžių kojomis liėsdamas grindis. Netrukus jis suvoks, kaip nultipti, ir Jums neberekės nerimauti, kad vaikas kėlvirsčias nusiris žemyn. Nuolat kartokite mažus pratimėlius, skirtus pusės metų kūdikiams.

Maždaug nuo devintojo gyvenimo mėnesio vaikas suvokia savo kojų funkciją ir kupinas atradimo džiaugsmo kaip įmanydamas stengiasi stotis.

Jis pasimėgaudamas apžiūrinėja visus stalčius ir atviras spintas. Patikėkite vaikui svetainėje arba virtuvėje stalčių su visokiais daiktais! (Šlamančiu popieriumi, šaukštais, mažais plastiko dubenėliais ir kt. Daiktai turi būti tokio dydžio, kad vaikas negalėtų jų praryti arba įsikišti į ausį bei nosį!)

Jūsų vaikas jau sugeba stovėti. Tai jam teikia labai daug džiaugsmo ir pasididžiavimo. Mažylis tai išreiškia svirinėdamas pagal muziką ar be jos, laikydamasis įsikibęs stalo ar kėdės.

Paimkite savo vaiką už rankyčių ir šokite su juo, grojant greitesnei muzikai, ritmingai kilnodami kojas. Mažyliai taip pat labai mėgsta, kai suaugusieji nešioja juos pasistatę ant savo kojų ir taip kartu žaidžia pusiausvyros žaidimą. Vaikams patinka sėdėti ant suaugusiojo pečių ir taip nešiojamam į viską žiūrėti iš viršaus. Laikykite kūdikio rankytes taip, kad jis galėtų sėdėti stačiai, ištiesęs nugarą.

Sulaukęs metukų vaikas jau laisvai stovėdamas ima žengti pirmuosius žingsnius. Duokite jam laiko sukaupti judėjimo patirtį ir įgūdžius. Tam reikia saugios žaidimų vietos, kurioje nebūtų aštrių kampų, slidžių grindų ir slystančių kilimų, bei linksmo žaidimų partnerio.

Laipiojimo žaidimai

Laiptai tokiam mažyliui yra žaidimų vieta, tad mamoms nereikėtų jų baimintis. Jie suteikia kūdikiui daugybę judėjimo galimybių. Drauge su savo vaiku Jūs galite prasimanyti žaidimų, paraginti jį pamėgdžioti Jus, tačiau iš pradžių reikia jam parodyti ir drauge išbandyti.

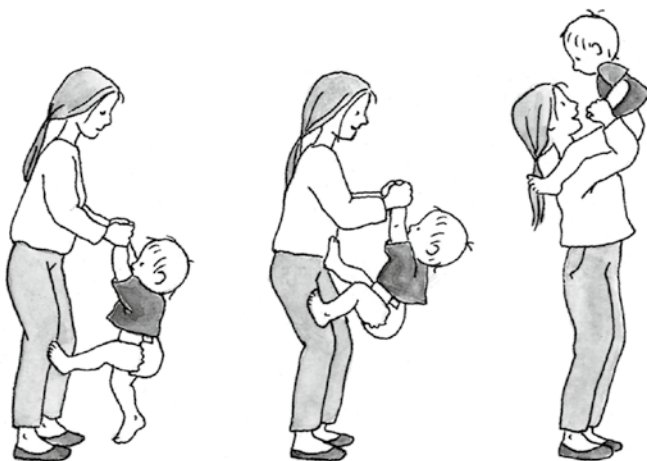
Iš pradžių tegul mažylis keliais užlipa laiptais, vėliau visomis keturiomis. Nulipę žemyn, parodykite, kaip jis gali užkopti iki aukščiausio laiptelio, pritūpti, atsigulti ant pilvo ir nurėplioti laiptais žemyn. Jūsų prižiūrimas jis ramiausiai gali pabandyti užlipti ir nultipti laiptais laikydamasis už turėklų abiem rankytėmis, o vėliau ir viena. Kūdikis gali pabandyti užlipti bei nultipti laiptais ir atbulas. Jis labai džiūgaus nušokęs nuo paskutinio laiptelio, o įsidrąsinęs ir nuo antros bei trečios pakopos tiesiai į suaugusiojo glėbį.

0-3

Tokio amžiaus vaikai mėgsta išbandyti įvairiausius laipiojimo būdus. Tikriausiai vieną kartą išsigandę pamatysite savo vaiką su pasimėgavimu sėdintį ant stalo arba palangės. Neparodykite mažyliui savo išgąščio ar baimės. Priešingai, pasinaudokite šia situacija. Neskubėdami pasipraktikuokite su „didžiuoju laipioju“ užlipti ir nultipti. Vikrumo įgūdžiai, įgyti tokiam amžiaus tarpsnyje, paveiks visą tolesnį vaiko vystymąsi, taip pat ir dvasiniu-protiniu atžvilgiu. Vikrumas yra svarbiau nei fizinė jėga.

Vaikučiui ypač patinka laikomam už riešų užlipti ant tėvelio ar kito suaugusiojo, kuriam stovint šiek tiek sulenkus kelius, mažylis basas užropoja iki pečių. Užlipęs viršun, jis atsisėda arba atsistoja, o tada vėl lipa žemyn arba suaugusysis gali įsiūbavęs mažylį nukelti.

Pirmieji judrūs žaidimai

Sūpuojantis ir sukantis dažnai prarandamas saikas. Neleiskite savo vaikui per daug įsišėlti.

Paimkite jį rankomis iš nugaros už pažastų, sūpuokite pirmyn ir atgal arba sukite su juo aplink. Galite paimti jį ir už pakinklių. Vaikas laikosi už Jūsų rankų, o Jūs sūpuojate jį iš vieno šono į kitą.

„Kas papuls į mano glėbį?“ Žaisdami šį žaidimą, Jūs su vaiku galite įveikti gerokai ilgesnius atstumus. Jūs keletą metrų paeinate į priekį, apsigręžiate, išskečiate rankas ir sušunkate vaikui: „Kas papuls į mano glėbį?“ Mažylis spindėdamas iš laimės bėgs prie Jūsų ir puls į glėbį. Apsisukite su juo du tris kartus, pastatykite ant žemės ir žaidimą pradėkite nuo pradžių.

Opa opa raitelis. Į šią jojiko ant kelių dainelę galite įkomponuoti pusiausvyros ir netikėtumų žaidimus. Vaikas sėdi ant Jūsų kelių. Rankomis lengvai laikote jį už pažastų. Dainuodami judinate

kelius – tai abu kartu, tai pakaitomis dešinę ir kairę. Vaikas bandys pats išbalansuoti savo pusiausvyrą. Jam ypač smagu, kai jis netikėtai pliumpėti į tarpą tarp Jūsų kelių.

Jums dainuojant vaikas gali ir atsistoti ant Jūsų kelių. Basam tai gera pėdų mankšta. Nenutraukite žaidimo staiga, visuomet jį užbaikite.

0–3

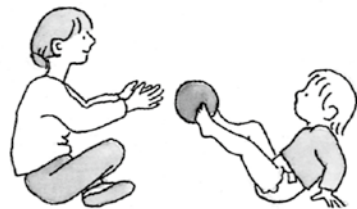

Žaidimai su kamuoliu

Vaikams patinka bet kokio dydžio ir paskirties kamuoliai. Mažylis juos ridena, mēto, spardo kojomis. Dažnai vaikas žaidžia su keliais kamuoliais, tarsi norėdamas vienas juos visus turėti. Tik pamažėle jis išmoksta dalintis kamuoliu ir su kitais žaidimų draugais.

Išžergę kojas atsisėskite ant grindų priešais savo vaiką ir ridenkite kamuolį pirmyn ir atgal.

Vienas kitam permeskite kamuolį rankomis. Laikykite kamuolį taip aukštai, kad vaikui tektų stiebtis ir siekti jo. Tegul vaikas sėdėdamas kojomis pačiumpa ir laiko Jūsų iškeltą kamuolį.

Mažoji pėdų mankšta

Tokiam vaikui labai svarbūs kojų raumenų ir sąnarių stiprinimo pratimai. Jūsų mažylis dažnai stovi, tad jo pėdos labai apkrautos. Tegul jis kuo dažniau palaksto basas: po kilimą, per pagalvėles ir kitus nelygumus ant grindų, po veją, žvyrą, minkštą smėlį. Jūsų padedamas mažylis balansuoja ant šluotos koto, padėto ant grindų, arba ant dviejų atskirų kėdžių.

Laikydami iškėlę į viršų kokią nors vaiko trokštamą daiktą, paraginkite jį stotis ant pirštų galų. Paklauskite: „Ar tu didelis? Ar tu mažas?“ Jūsų vaikas tai pasistiebia ant pirštų galų, tai atsitupia, vaizduodamas visai mažą. Žiūrėkite, kad tada jis atsistotų visa pėda.

Žaisdami ant grindų atsisėskite su savo vaiku manekeno poza. Pokštaudami retkarčiais pakutenkite mažylio padus. Po kojų pirštais padėkite pieštuką arba smilį. Vaikas instinktyviai sulenks pirštus. Po to pirštais arba pieštuku palieskite pėdos viršų. Vaikas taip pat ištempės ir išskės kojos pirščiukus.

Trečiaisiais gyvenimo metais vaikas pirmą kartą pabando stovėti ant vienos kojos. Stebėkite, kad jis tai darytų ir su ta koja, kuria negali taip gerai stovėti.

Sėdėdami galite kartu su vaiku pagal muziką kulnais belsti į grindis, baksnoti kojų pirštais arba ploti pėdomis, vėliau ritmingai pakaitomis.

Mėgdžiojimo žaidimai

Tokio amžiaus vaikas mėgdžioja viską. Su didžiausiu malonumu jis šliaužia ir loja kaip šuo ir be galo džiaugiasi, jeigu ir Jūs tai

0–3

darote kartu. Judesiais ir kalba jis mėgdžioja automobilį ir traukinį. Jis mėgdžioja ir Jus, taip pat viską, kas vyksta namie ir šeimoje. Vaikas jau supranta, kas jam sakoma, tad gali atlikti nesunkias užduotis. Tegul jis taip, kaip moka, padeda Jums nuvalyti dulkes, pašluoti ir pašveisti, į tam tikrą vietą nunešti rankinę, pagalvėlę, krepšį. Išnaudokite tokias situacijas ir sukurkite judrius žaidimus.

Vandens žaidimai

Sulaukęs vienerių vaikas jau prausiasi didelėje vonioje. Įdėkite į ją paklotą, kad mažylis nepaslystų ir nesusižeistų. Jeigu vaikas mėgsta pliuškintis, padrąsinkite jį ir paskatinkite tai daryti pokštaudami. Jei jis bijo vandens, galite šią baimę sumažinti švelniais vandens pokštais, pasitelkę truputį kantrybės bei supratimo. Pirmiausia, visuomet sodinkite kūdikį į maloniai šiltą vandenį! Vanduo turėtų siekti maždaug iki bambos.

Leiskite jam papliuškinti kojomis ir rankomis, sukelti mažas bangėles, pūsti vandens paviršiumi stalo arba lauko teniso kamuoliuką, burna panirti į vandenį ir burbsėti (pūsti į vandenį), ant galvos užsidėti šlapią skudurą ar užsipilti puodelį vandens. Leiskite jam atsigulti ant pilvo, paskui ant nugaros.

Leiskite jam panardinti į vandenį veidą, rankomis ropštis į vonioje Jūsų vertikaliai pastatytą šluotos kotą, laikyti virš galvos dušą ir kaip reikiant paprunkšti.

Tegul jis akimirką išveria po vandeniu panardinęs galvą. Atsižvelgdami į aplinkybes, parodykite vaikui ir drauge su juo darykite pratimus prie vandens pratimus. Juo mažylis geriau jausis vandenyje, tuo lengviau vėliau išmoks plaukti.

Kvėpavimo jautimas

Šio amžiaus tarpsnio vaikui reikia daug kūno kontaktų. Skirkite tam laiko. Patogiai atsisėskite. Pakelkite vaiką ant kelių ir priglauskite. Apkabinkite jį rankomis taip, kad jūsų vaikas galėtų atsipalaiduoti. Nurimę jauskite savo paties ir vaiko kvėpavimą.

Niūniuodami arba dainuodami dainą švelniai sūpuokitės su vaiku. Apglėbkite vaiko mažas pėdutes, kelio sąnarius arba rankytes, palaikykite arba lengvai pamasažuokite. Galite vardinti įvairias kūno dalis arba paprašyti vaiko jas vardinti, sykiu pasakodami trumpas istorijas.

Atsiradęs ramybės ir saugumo jausmas yra svarbi priešingybė guviems judriems žaidimams arba ir po stresinių situacijų.

Skaitykite likusius
332 iš **352** puslapių,
įsigiję šią knygą

www.obuolys.lt

KITI KNYGŲ FORMATAI:

**Audio
knyga**

**Elektroninė
knyga**

NEPAKEIČIAMAS IDĖJŲ VADOVAS TĖVAMS IR IKIMOKYKLINIO BEI PRADINIO UGDYMO SPECIALISTAMS

Daugybė įdomių ir išbandytų praktikoje bei lengvai įgyvendinamų veiklos ir žaidimų su vaikais idėjų – vienam vaikui, mažoms ir didelėms jų grupėms, įvairiam amžiui ir kiekvienai progai – patogiai suskirstytų pagal amžiaus grupes.

Ar žaidžiate su vienu vaiku, ar su didesne ar mažesne jų grupe – šioje knygoje rasite naujų impulsų ir pasiūlymų įvairiai veiklai – idėjų vaikų švenčių organizavimui, darbelių, sporto, muzikavimo, kūrybos, žaidimų, eksperimentų, skirtų

- kalbos lavinimui,
- mąstymo tobulinimui,
- socialinės elgsenos ugdymui,
- mokymuisi susikaupti,
- pasitikėjimo savimi skatinimui.

Rasite, ką veikti:

- kai vaikai turi pabūti ramūs,
- kai jiems galima pašėlti,
- kai vaikas serga,
- kai reikia ilgai laukti...

ir daug kitų naudingų patarimų, ką daryti, kad vaikai neaugtų matydami tik mobiliojo telefono ekraną.

Šimtai žaidimų ir užsiėmimų vaikams
- nuo 0 iki 3 metų
- nuo 3 iki 5 metų
- nuo 5 iki 7 metų
- nuo 7 iki 10 metų

Su vokišku preciziškumu, išsamiai, praktiškai, aiškiai, tiksliai, išsitingai.

PRAKTINIS VADOVAS TĖVAMS IR PEDAGOGAMS

Jeigu jums patiko tokios knygos, kaip „Atsakinga tėvystė“ ar „Vaiko smegenys paaiškintos tėvams“, privalote perskaityti ir knygą „Didžioji vaikų žaidimų ir darbelių knyga“.

ISBN 978-609-484-397-6

www.obuolys.lt
Knygos pigiau, įdomybes ir ištraukas nemokamai

KITI FORMATAI:

